

ment per la seva immediata incidència en el moment de realitzar programes d'ensenyament bilingüe: és amb l'ajut de la descripció sociològica i lingüística i fonamentalment de les dades experimentals trobades dels efectes del bilingüisme en el desenvolupament del nen, que el psicòleg escolar, com a tècnic coneixedor de les lleis de l'aprenentatge, podrà produir programes d'ensenyament bilingüe.

Al llarg d'aquesta exposició hem puntualitzat també que per a poder descriure científicament un fenomen cal poder-lo mesurar i que per això al psicòleg li concernia abans de tot trobar mesures bàsiques que li permetran justament això: descriure científicament el comportament de l'individu bilingüe. Existeixen dos tipus de mesures de dominància lingüística: les mesures directes i les mesures indirectes. Les primeres es basen en tests estandaritzats de lectura, escriptura, comprensió i parla. Ara bé un test estandaritzat als EUA, a Anglaterra o a França, molt probablement no sigui adequat per a estudiar la població bilingüe d'un altre país. Les mesures indirectes de dominància lingüística superen aquest problema i es basen en la prova psicofisiològica del temps de reacció, essent aquest la demora mínima d'una resposta voluntària determinada davant d'un estímul proporcionat. L'interès a trobar mesures bàsiques i globals de dominància bilingüe en la nostra comunitat parteix d'un projecte elaborat l'any 1974 al Laboratori de Conducta, departament de psicologia de la UAB, que posteriorment es materialitzà en un treball experimental en el qual es demostrà que el temps de reacció d'associació verbal que trigaven a respondre

una mostra d'individus bilingües de la nostra comunitat, davant de mots en català i castellà, és una mesura que ens pot dir en quin grau un individu bilingüe català-castellà domina més una llengua que l'altra. Aquesta mesura ens permetria conèixer el grau de la dominància lingüística dels alumnes de les escoles de Catalunya, a més d'ésser una eina bàsica com a requisit previ per a ulteriors treballs sobre bilingüisme. La validació de la prova psicofisiològica del temps de reacció d'associació verbal es realitzà amb un qüestionari (Q.V.) que mesura l'activitat verbal diària que fa l'individu d'ambdues llengües català-castellà. Aquesta mesura directa es compon de quatre unitats: a) activitat verbal escoltada b) activitat verbal parlada; c) activitat verbal llegida; d) activitat verbal escrita, i a més un apartat e) relacionat amb l'actitud davant cada llengua, història d'aprenentatge, etc. La mostra del treball fou seleccionada mitjançant el mateix qüestionari (Q.V.) i d'aquesta manera es va poder formar tres grups en funció de la seva dominància lingüística: un grup dominant en català (DC), un grup dominant en castellà (DS) i un grup amb un punt mitjà de dominància (DM).

Què podem concloure de tot això?

De tot el seguit de fets exposats al llarg d'aquest article podem abstraure algunes qüestions que, per la seva eminent importància per a la comunitat catalana, mereixen prioritat davant d'altres

La normalització de l'ús del català és una necessitat òbvia i que no cal tornar a esmen-

tar. Això vol dir que és urgent catalanitzar l'escola. Un pas previ seria el coneixement a fons de la composició psicolingüística dels alumnes de les diferents escoles de Catalunya, i això s'aconseguiria mitjançant aquestes mesures de domini lingüístic de què parlàvem més amunt, conjuntament amb una descripció de l'entorn social concret, ja sigui del poble o del barri on és inserida l'escola, si és una gran població. A aquesta documentació s'uniria la confecció de programes específics que elaboraria el psicòleg escolar tenint en compte aquest emmarcament d'acció social. Ara bé, per tal de poder veure els efectes d'aquests programes de catalanització es podria començar per un estudi pilot a diverses escoles de Catalunya. Per a la seva realització es podrien tenir presents les conclusions tretes de les rigoroses investigacions longitudinals en aquest aspecte del projecte d'ensenyament bilingüe, anomenat projecte d'immersió, fet al Canadà. Encara que la problemàtica de la situació social i del bilingüisme en aquest país és molt diferent, es podria obtenir dades importantíssimes que facilitarien la tasca per realitzar.

Hi ha molta feina a fer. I les persones que tenen poder de decisió en aquest camp haurien de donar l'empenta i el suport econòmic que són necessaris per a dur a terme aquesta recerca bàsica que, en definitiva, és l'única manera de resoldre el problema.

(M. Angels Viladot)

(humor)

VAIG ARRIBAR AQUI, VÍCTIMA DE LA
INCAPACITAT DE L'HOME PER A LLUITAR
CONTRA LA NATURA:
VAIG MORIR EN UN TERRATREMOL

VAIG ARRIBAR AQUI, VÍCTIMA DE LA
INCAPACITAT DE L'HOME PER A
SUPERAR LA NATURA:
VAIG MORIR EN UNA EXPLOSIÓ ATÒMICA

